(N°. 19.) (A°. 1830.)

SURINAAMSCHE COURANT.

MAANDAG DEN 8sten MAART.

Algemeene Secretarij.

Den 6den Maart 1830.

Bij besluit des Konings van den 29 December 1829 N°. 4, bepaald zijnde dat de zaken welke tot de Kolonien betrekking hebben, van die der Marine met 1e Januarij dezes jaars zullen afgescheiden zijn, en die der Kolonien onder een Ministerie worden vereenigd, met de zaken thans behoorende tot de Administratie van den *Waterstaat* en de *Publieke Werken*, en van de *Nationale Nijverheid;* en dat Ministerie van en met 1 Januarij ll. opgedragen zijnde aan den Heer Mr. P. L. J. S. VAN GOBBELSCHROIJ, onder den titel van *Minister voor den Waterstaat, de Nationale Nijverheid en Kolonien;* zoo wordt daarvan bij deze aan de goede Ingezetenen alhier kennis gegeven.

De Algemeene Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

De President van het *Gemeente Bestuur*, brengt ter kennis van het Publiek, dat ingevolge art. 17 der Publicatie dd. 30 | 31 October 1829, Gouvernements-blad N°. 19; het algemeen Kohier van de begrooting der huurwaarde van de Huizen en Gebouwen te *Paramaribo*, als nu gereed zijnde, hetzelve ter Secretarij van het Gemeente Bestuur, ter visie van belanghebbenden is liggende, te rekenen van den 8 tot 22 dezer maand, des namiddags van twaalf tot twee uren, Zon- en Feestdagen uitgezonderd.

De President voornoemd,
L. B. SLENGARDE.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM. Bij het Bestuur dezer Stad is het volgende belangrijke stuk over het nut en het gebruik van eenen *Reddingshaak* ingekomen, hetzelve is van den volgenden inhoud:

Het Besluit van de Nederlandsche Huishoudelijke Maatschappij van het IJshaakje, van hetwelk in het jaar 1803, door wijlen C. VONK, het model is geleverd, nogmaals algemeen bekend te maken, is niet zonder vrucht geweest. Lieden, welke het nut van dit, zoo eenvoudig als min kostbaar, werktuig hebben erkend, en er zich van hebben bediend, hebben er het voordeel van ondervonden, en men mag als zeker aannemen, dat meer dan een mensch aan dit IJshaakje het behoud zijns levens heeft te danken gehad.

De aandacht op dit werktuig vestigende, heeft men tevens meenen op te merken, dat het nog meerder nut zoude kunnen aanbrengen, wanneer men meer touw aan hetzelve konde bevestigen (daar de ondervinding leert, dat eene uitgebreidheid touw van drie Nederlandsche Ellen in vele gevallen te kort is, om een door het ijs gevallen drenkeling te kunnen bereiken, zonder zelf gevaar te loopen van daar door te zakken) en wanneer men de dreg zoodanig konde inrigten, dat dezelve, eenmaal uitgeworpen, zonder het voorwerp te hebben bereikt, ten allen tijde konde worden teruggetrokken, ten einde die poging te herhalen, zonder bij dit terug trekken, met eene der punten in het ijs vast te loopen; — iets, hetwelk niet ontkend kan worden, dat dikwerf kan plaats hebben, en op dat oogenblik het verder gebruik van de dreg beletten.

De Heer H. J. VAN RUERLO HOLST te *Zaandam*, heeft der Maatschappij een model ingezonden, waarin hij vermeent, deze middelen te hebben vereenigd en van welke het afbeeldsel hiernevens wordt gevoegd.

Het hout van den haak is lang omtrent twee ellen Nederlandsche Maat; dit hout, of deze stok, is aan de eene zijde voorzien van eenen gewonen ijzeren bootshaak en aan den anderen kant van eene stevige ijzeren pen, onder welke een naar boven omgebogen dwarsijzer bevestigd is.

Bij dezen alzoo toegestelden stok, behoort een van boven geknotte bol, van binnen doorboord, zoo dat, als deze bol op de pen is gestoken, met het geknotte einde naar boven en rustende op het gebogen dwarsijzer, binnen denzelven nog plaats overblijft, ter berging van de schaft eener ijzeren dreg, voorzien van vier punten, zoodanig dat de dreg, met de schaft in den bol gestoken, met de vier punten binnen den rand op het boven einde rust.

Bij het ingezonden model heeft de bol eene middellijn van ruim eene palm Nederlandsche maat.

Aan de schaft van de dreg is een eind touw van 11 à 12 ellen Nederlandsch bevestigd. Dit touw loopt door een oog van het ijzer der pen, ten einde zoo dikwerf zulks noodig is, om de kromte van den bootshaak, en het dwarsijzer onder de pen te worden geschoren, en alzoo aan de stok te worden bevestigd. De lengte van dit touw op 11 à 12 ellen gesteld, omdat de ondervinding heeft geleerd, dat men somwijlen een door het ijs gevallen drenkeling, zonder gevaar, niet dan op dien afstand kan naderen.

De bol moet zoo veel drijfkracht hebben, dat dezelve, in het water liggende met de gezonkene dreg, drijvende kan blijven, ook dan, bij aldien men het touw, aan hetwelk de dreg bevestigd is, ophaalt en de dreg alzoo in of tegen de bol plaatst. — De dreg daarentegen, moet niet al te ligt wezen, zoo dat zij, ook met het drooge touw, gereedelijk kunne zinken.

Het voordeel, hetwelk deze inrigting oplevert, bestaat daarin, dat men, bol en dreg te gelijk in het water werpende, en het touw terug halende, de dreg altijd weder in handen kan bekomen, ten einde des noods eenen tweeden worp te beproeven. Bij dit terug halen toch, zullen de punten van de dreg tegen de bovenzijde van den bol loopen, en alzoo met denzelven uit het water op het ijs worden gewipt.

Zoo dikwerf van den haak gebruik moet worden gemaakt, ter redding van eenen, door het ijs gevallen drenkeling, maakt men het touw, hetwelk op den stok gebonden is, los; haalt men het door het oog onder de pen, en bevestigt men het eind op die hoogte door eenen stevigen en wel voorzienen knoop.

Zoo de in het water liggende persoon in staat is, om eeniger mate ter zijner redding mede te werken, iets te grijpen en vast te houden, moet de dreg niet uit den bol worden genomen, maar de bol, met de dreg daarin, naar den drenkeling worden geworpen.

Kan echter de drenkeling zelf niets ter zijner redding aanwenden, of is hij reeds zinkende, dan moet de dreg worden beproefd, doch ook dan moet men de dreg uitwerpen, maar op eenen korten afstand van den bol, op dat bol en dreg te gelijk in het water vallende, men in allen geval de dreg weder zal kunnen tot zich trekken; ten ten einde, bij eenen mislukten worp, de poging te kunnen herhalen.

In het eerste geval zorge men, dat dreg en bol niet van elkander worden afgescheiden; — maar, zoodra men door de magteloosheid van den drenkeling, of door het zinken van denzelven, zich genoodzaakt ziet om de dreg te hulp te nemen, dient men een klein eind touw tusschen bol en dreg in de hand op te schieten, en beide alzoo te gelijk te werpen, op dat, de dreg in het water vallende, de bol niet op het ijs blijve, en men alzoo van eenen herhaalden worp verstoken zij.

In beide gevallen kan, zoo de geen, welke pogingen tot redding aanwendt, zich op het ijs bevindt, deszelfs gladheid moeijelijkheden opleveren, en kan het gebeuren, dat hij, den drenkeling met bol of dreg bereikt hebbende, bij zijne pogingen, om dezen uit het water te trekken, zich zelven naar de breuk sleept. In dat geval kan hij zich genoegzamen steun verzekeren, door de sterke punt, aan den stok bevestigd, diep in het ijs te stooten, en den voet daartegen te plaatsen.

Wanneer meer dan één persoon zich in staat bevindt, den drenkeling te hulp te komen, kan, terwijl de een den in het ijs bevestigden stok vasthoudt, een tweede zich, langs het touw, naar eene meer gevaarlijke plaats begeven; ten einde denzelven van nut te zijn, als verzekerd van zich in allen geval, met behulp van dat touw, weder op het gezonde ijs te kunnen trekken.

Mogt de drenkeling zich in de nabijheid bevinden van een wal, welke een boom, paal, of ander middel van bevestiging opleverde, dan zoude het touw daaraan kunnen worden vastgemaakt, en de reddende persoon, langs hetzelve touw, met den haak in de hand den drenkeling kunnen naderen.

Het spreekt van zelf, dat, hoe bedaarder de man is, die den drenkeling te hulp komt, en hoe meer tegenwoordigheid van geest hij betoont, des te meer nut, van zijne pogingen kan worden gewacht.

Bij het maken van den haak dient bijzonder te worden gelet:

1. Dat de dreg zwaarte genoeg hebbe, om gereedelijk te kunnen zinken.

2. Dat de dreg drijfkracht genoeg bezitte, om met de dreg daarin, boven water te kunnen blijven. Welligt zoude de bol van kurk kunnen worden vervaardigd; in allen geval zoude men tot denzelven geen zwaarder hout dienen te gebruiken, dan esschen-hout, en alsdan zoude men de bol, met het omleggen van eenen stevigen pikdraad, voor scheuren kunnen bewaren.

3. Dat het gat in den bol ruim genoeg zij, opdat het doorschieten van het touw, bij het zinken van de dreg, niet worde gehinderd, en de schaft gereedelijk in deze opening kunne worden opgenomen.

4. Dat het oog van de dreg, alsmede het gat onder de pen, van een koperen kousje voorzien worden, om het touw voor de schadelijke werking van het roest te bewaren. Ook bij het opschieten van het touw op den stok, dient men hetzelve met een leertje, of iets dergelijks, van het ijzerwerk af te scheiden.

5. Dat zoo de haak bestemd mogt zijn, om op gevaarlijke plaatsen in eenig bepaald huis te worden bewaard, men den bol wit schildere, om ook bij den donker een drenkeling met te meer nut te hulp te kunnen komen.

De IJshaak van den Heer VONK is zoodanig ingerigt, dat dezelve, wat lengte en zwaarte betreft, niet verschilt van een' haak, als doorgaans door één schaatsenrijder wordt gebruikt.

Het thans beschreven werktuig is zwaarder en minder geschikt voor éénen rijder; — om alzoo geene verwarring te weeg brengen, noemt men het den Reddingshaak. Mogten echter twee of drie schaatsenrijders zich tot eenen togt vereenigen, en voornemens zijn, op denzelven een' haak mede te voeren, zouden zij zich zonder hinder van den boven beschreven Reddingshaak kunnen bedienen, en er, bij voorkomende gevallen, gewisselijk het nut van ondervinden.

Mengelwerk.

EENIGE OPMERKINGEN, TOT DE NATUURLIJKE HISTORIE BETREKKELIJK.

De vloo, die kleine plaaggeest van menschen en beesten, is niet alleen door deze eigenschap bekend, maar verdient ook onze verwondering, van wege hare *kracht*. Een *Engelsch* werktuigkundige vervaardigde een' gouden wagen, met groot gemak door één dezer insekten getrokken; en meer anderen deden, op soortgelijke wijze, monnikengeduld met vlooijenkracht als 't ware wedijveren. Vele rupsen zijn gewoon, horizontaal, schuins, loodregt van eenen tak als in de lucht te zweven, zich alleen met vier achterpooten vasthoudende, en uren lang in deze stelling te blijven. Welk eene kracht daartoe noodig is, kan men eenigermate daaruit afnemen, dat zelfs de bekwaamste koordendanser bezwaarlijk met zijne beenen de koord, gelijk een vogel met zijne klaauwen, kan omklemmen, en zich alzoo loodregt, maar geen enkel oogenblik waterpas houden. Zoo vliegt ook de hertkever een groot eind wegs met een stokje van eene halve el lengte en een' halven duim dikte voort. Eenige insekten onderscheiden zich door eene buitengemeene veerkracht. Den mestkever kan met, aanwending van alle kracht, naauwelijks tusschen de vingeren vasthouden en deszelfs vleugelkracht overweldigen. De *Clophilus tenax* bezwijkt niet voor de drukking der stevigste schroefpers, en een andere kever wordt door een over hem heengaand wagenrad niet verpletterd. Daarentegen kenmerken zich weder andere insekten door eene zeldzame taaiheid en buigzaamheid der spieren, bijzonder in den toestand der gedaantewisseling. De *Shinx ligustri* kan zoo geperst worden, dat hare gansche cilindervormige gedaante zoo plat als een band wordt, en na verloop van een uur heeft zij weder den vorigen vorm verkregen, alsof haar geen leed geschied ware. De wereld zou eene geheel andere gedaante aannemen, wanneer de dieren, naar gelang van derzelver *grootte*, in dezelfde mate *kracht* ontwikkelden. Een olifant, zegt LINNÆUS, op gelijke wijze als de hertkever toegerust, zou,

wanneer hij alsdan zijne kracht deed gelden, bergen kunnen omverre rukken en rotsen voortschuiven. Wanneer de leeuw en de tijger even sterk en behendig waren als de *Cicindela* en de *Carabus*, zouden zij alles vernietigen. Wie zou de adder en de ratelslang kunnen ontgaan, zoo zij de *snelheid* van den *Julus* en de *Scolopendra* bezaten? Met de *gulzigheid* veler insekten, met name veler rupsen, is het even zoo gelegen. Waar zoude eene drift koeijen weide vinden, wanneer zij in éénen dag zoo veel voedsel verslonden als de rupsen, die dagelijks zoo veel nuttigen als haar gansche gewigt bedraagt?

GOEDKOOP DER LEVENSMIDDELEN IN DE LANDSTEDEN VAN NOORD-AMERIKA.

Het leven op het land, in *Noord-Amerika*, of in landsteden, is onbedorven en meer republikeinsch. Wien geene bijzondere betrekkingen aan groote steden binden, die vestigt zich doorgaans aldaar. Hier verschijnt eerst de *Amerikaan* gelijk hij is, als de vrije en belangrijke burger eener magtige natie. De grootste en den meesten invloed oefenende mannen der Vereenigde Staten, JEFFERSON, MADISON, MONROE, enz., leven op het land of in landsteden. Dat, wat in *Europa kleinsteedschheid* heet, bestaat in *Amerika* niet, wijl de burger der geringste landstad even zoo veel invloeds bezit, als de bewoner van *Nieuw-York*.

De leefwijs in deze landsteden is aangenamer en goedkooper. Van 700 of 800 dollars kan een gezin van 6 tot 8 leden, wanneer het een eigen huis heeft, zeer fatsoenlijk leven, en 3 paarden en even zoo vele zwarte bedienden houden; hetgeen in *Philadelphia* 4000, in *Nieuw-York* 5000, in *Nieuw-Orleans* 6000 dollars zoude vereischen. Om de mogelijkheid hiervan te doen beseffen, laten wij de prijzen van onderscheidene noodwendigheden hier volgen. Het pond rundvleesch 1½ à 2 cents; varkensvleesch 2½ à 3 cents; versch hertenvleesch 2, gerookt 4 cents; schinken, gerookt varkensvleesch, 6 cents; een *bushel* (54 pond) haver 10 à 12, rogge 19 cents; weit 37½ à 50 cents; 112 pond fijn weitemeel 1 dollar 50 cents; een pond thee van de beste soort (*Imperial tea*) 2 dollars; mindere soorten van 75 cents tot 1 dollar; bruine suiker 10 à 12½ witte 20 à 25 cents; koffij, het pond 23 à 25 cents; de ton hooi (2200 pond) van 4 tot 6 dollars; een paard, wanneer men het zelf houdt, kost niet meer dan 25 dollars 's jaars: het duurste op het land zijn de kleedij en het huisraad.

Edictale Citatie.

Uit krachte van de acte tweede default met admissie tot eene derde daging, verleend door den *Hove van Civiele en Crimineele Justitie der Kolonie Suriname*, in dato 26 Februarij 1830, aan ISAAC VAN DER SMISSEN in relatie als testamentaire executeur van wijlen FRANCISCUS JOHANNES ANTHEUNIS, impetrant van Edictale Citatie en Eisscher.

Zoo worden door mij ondergeteekende Exploicteur bij den *Hove van Civiele en Crimineele Justitie dezer Kolonie*, voor de derde maal bij openbare Edicte *ad valvas curiæ*, gedagvaard, gelijk ik dagvaar bij dezen, alle bekende en onbekende binnenlandsche Crediteuren van den Boedel wijlen FRANCISCUS JOHANNES ANTHEUNIS, en voorts allen en een iegelijk die eenige actie of pretentie tot lasten van denzelven Boedel zoude vermenen te hebben, geïmpetreerden en gedaagden.

Omme te compareeren ter gepriviligeerde rolle van den *Hove van Civiele en Crimineele Justitie der Kolonie Suriname*, welke gehouden zal worden op den 26 Maart 1830, ten einde de impetrant *qq.* te zien dienen van acte tweede default en derde daging, en wijders voort te procedeeren als naar regten.

En op dat niemand hiervan eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretendeeren, heb ik deze gepubliceerd en geaffigeerd als naar stijle aan *Paramaribo*, dezen Vijfden Maart 1830

N. L. BRAAM,
Exploicteur.

ADVERTENTIËN.

KURATORS DER ALGEMEENE WEES-, DESOLATE- EN ONBEHEERDE BOEDELS KAMER, zullen op HEDEN den 8sten dezer, ter voorschreve Kamer, nademiddags ten *Vier* uren, door de *Vendumeesteresse* de Wed. C. S. GOMPERTS, publiek doen verkoopen:

De Plantaadje *ANNA MARIA*, gelegen aan de rivier *Saramacca*, ter regterhand in het opvaren tusschen de Plantagien *Catharina Sophia* en *Smithsfield*, — en dat met al deszelfs Ap- en Dependentien, Bepotingen en Beplantingen, Slaven, enz., niets daarvan uitgezonderd, aankomende den Boedel LOUIS LEVASSEUR.

De Bewijzen van Eigendom en Koop Conditien, liggen ter voorschreve Kamer ter *visie*.

Paramaribo den 8 *Maart* 1830.

J. DE HEIJDER,
1sten *Commies.*

TRANSPORTEN.

Den 1sten Maart 1830. VENDUMEESTER aan Q. G. PICHOT, van het Huis en Erf, staande en gelegen aan de *Grave Straat*, bekend onder Lr. B. No. 49.

Den 5den Maart 1830. L. THIJM *qq* aan L. THIJM Erven J. D. J. THIJM, van de Plantaadje *Picardie* cum annexis.

Den 5den Maart 1830. L. THIJM *qq* Erven J. D. J. THIJM, aan J. F. HALFHIDE, van de Plantaadje *Picardie* cum annexis.

Den 5den Maart 1830. J. F. HALFHIDE, aan WM. CHRISTIE, van de Plantaadje *Picardie* cum annexis.

HIJPOTHEEK.

Den 1sten Maart 1830. M. E. ROTHE, Huisvrouw van JOHN EVANS, ten behoeve A. VAN MEERTEN *qq.*, J. G. J. HELMCKE, op de helfte der Plantaadje *Tijrol*, gelegen aan de rivier *Saramacca*, met derzelver Slaven en verdere apen dependentien, en op de volgende particuliere Slaven:

Amelia, Francina, Medéa, Rosa, Sultana, Wilhelmina, Christina, Bertha, Marianne, Coba, Evanora, Betje, Kea, Philis, Konraad, John, Henry, Mentor, October, Pedro, Wallis, Geduld, Mietje, Phebie, Minerva, Hendrika, Nieuwjaar, Amend, Martha, Simon, Wanica, Keja, Eva, Eva, Amalia, Louisa, Tamara, Batseba, James, Joostje, Philander, Keijzer, Philip, David, Gregorij, Adriaan, Florentia, Juno, Maria, Saramacca, George.

Paramaribo den 6 *Maart* 1830.

De fungerende Secretaris bij het Gemeente Bestuur;
Bij afwezigheid van denzelven,
R. GOLLENSTEDE,
1sten *Commies.*

☞ Algemeene Vergadering van het Departement *Paramaribo* der Maatschappij: *TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN*, op HEDEN den 8sten dezer, des Avonds te 7½ ure. — Loge *Concordia.*

Verslag van de Werkzaamheden des Departements gedurende de jaren 1828—1830.

Rekening van den Penningmeester.

☞ Vergadering en Ballotage in het Kollegie *L'UNION*, op Dingsdag Avond e. k., des Avonds ten 7½ ure.

M. A. SALOMONS zal *HEDEN MORGEN* om 9 uren op *Vendu* verkoopen: Provisiën, Stukgoederen en eenige punts Rum.

☞ Aangebragt per Kapt. R. TJEBBES, en te bekomen bij den Ondergeteekende tegen *Civiele Prijzen*:

Opregte kante Tulies van 8 | 4, 6 | 4 en 5 | 4 breed, dito breed en smal Plooi-Tulies, Pint Kante en Nege in soorten, en Tusschenzetsels, breede en smalle Langette, s. f. effen en gewerkte Kamerdoeken en Gazen, geborduurde en effen Neteldoek in soorten, effen en gewerkte Katoen Batist, Calico's en Meubel-Chits na de laatste smaak, zwarte en gekleurde Merinosse en dito Prinsen Stoffen, en roode Vlaggedoek, witte en gekleurde Franjes, Garen, Linten, Naai-Zij, Katoenen Schilderij-Koorden, Engelsche Spelden in doosjes, Paarl d'Amoere Knoopjes met en zonder oogjes, Heeren en Dames Handschoenen, zijde Parasollen, alle soorten Parfumeur-Waren en opregte Eau de Cologne, Dames Haar en Kuifkammen, Tande, Haar, Nagels en Kleederen Borstels, fijne Galanterie en Prisetriën, differente soorten SUPRISE en elegante Gouden Serviezen en Pronkkopjes, fijne Likeur-Kelders van 6 en 4 Flesschen, en Scheerdozen, Thee en Naaikistjes, verlakte Bladen en koperen Kantoor en Nachtblakers, Trancheer Messen en Vorken met en zonder scherpers, witte en zwartheclite Tafel-Messen en Vorken, Scheer, Pennen en Knip-Messen en Engelsche Scharen, Engelsche Kurkentrekkers, dito met instrumenten, pleete flesschen Kurken; Spel en *A*, *B*, *C* en *Trap der Jeugd* Boekjes van VAN ALPHEN en VAN BEMMELEN; Engelsch rood en zwart Lak; Madera Wijn in ¼ pijpen en bij het douzijn, dito Muscaat en Wijn de Graaf, Jenever in Kelders en nog van ouds beste Jamaika Rum bij de Ankers, Wijn Azijn, beste Zoete Olie en veel andere *Goederen* meer.

M. J. COSTER.

SCHEEPS-TIJDING.

BINNENGEKOMEN.

De Nd. Am. Brik *Sara Ann*, Kapt. ISAK SOMES, van *Boston*.

De Nd. Am. Brik *Fountain*, Kapt. S. WATERHOUSE, van *Portland*.

De Nd. Am. Brik *Tariff*, Kapt. CHARLES FRAGER, van *Portland*.

UITGEKLAARD.

Het Schip *de Jonge Willem*, Kapt. G. VAN MEEDEVOORT, naar *Amsterdam*; lading: 400 vaten Suiker, en 92 balen schoone Katoen.

Het Schip *Anna en Maria*, Kapt. D. STEENVELD JR., naar *Amsterdam*; lading: 165 vaten en 1008 balen heele Koffij, 21 vaten en 92 balen gebr. dito, 65 bale schoone en 4 dito vuile Katoen, 1330 ℔ Koper, en 760 ℔ Tin.

Het Schip *Suriname*, Kapt. L. J. LUIJTJES, naar *Antwerpen*; lading: 273 vaten Suiker, 69 balen heele en 3 dito gebroken Koffij 86 balen schoone Katoen, 1123 ℔ Koper, en 240 ℔ Tin.

Het Schip *Godefrida*, Kapt. A. HANSEN, naar *Amsterdam*; lading: 142 vaten 261 balen heele Koffij, 11 vaten en 230 balen gebroken dito, 85 balen schoone en 9 dito vuile Katoen.

Het Schip *l'Auguste*, Kapt. J. J. REMKES, naar *Amsterdam*; lading: 582 vaten Suiker, 3 vaten en 20 balen heele Koffij, en 95 balen schoone Katoen.

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de ERVEN J. BRINK.